

Janus Mortensen · FIP 2017

ENGELSK SOM LINGUA FRANCA

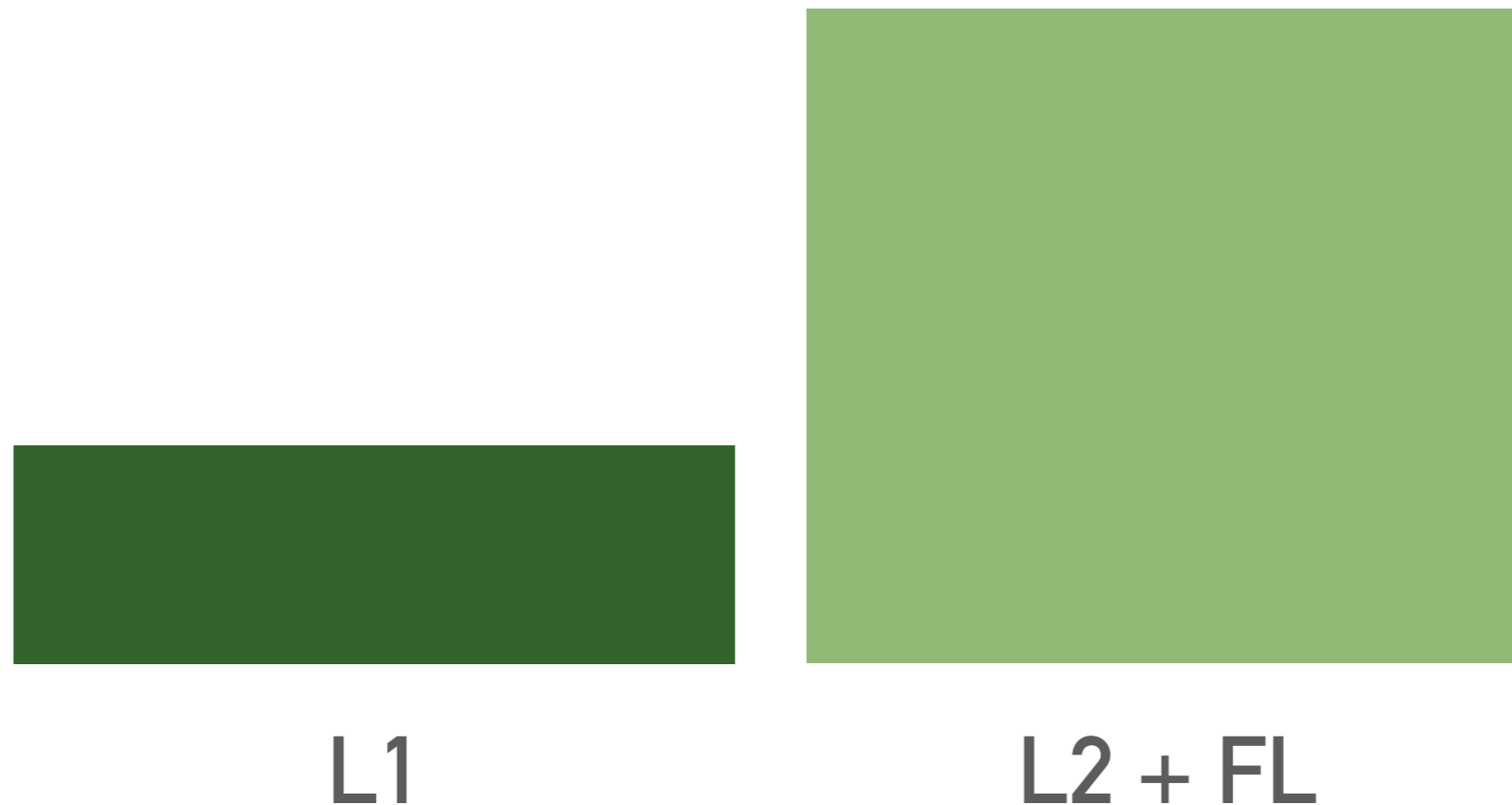
Hvorfor og hvordan ?

ENGELSK SOM LINGUA FRANCA

Hvorfor ?

[...] there is evidently a major shift taking place in the centre of gravity of the language (Crystal 2003: 69).

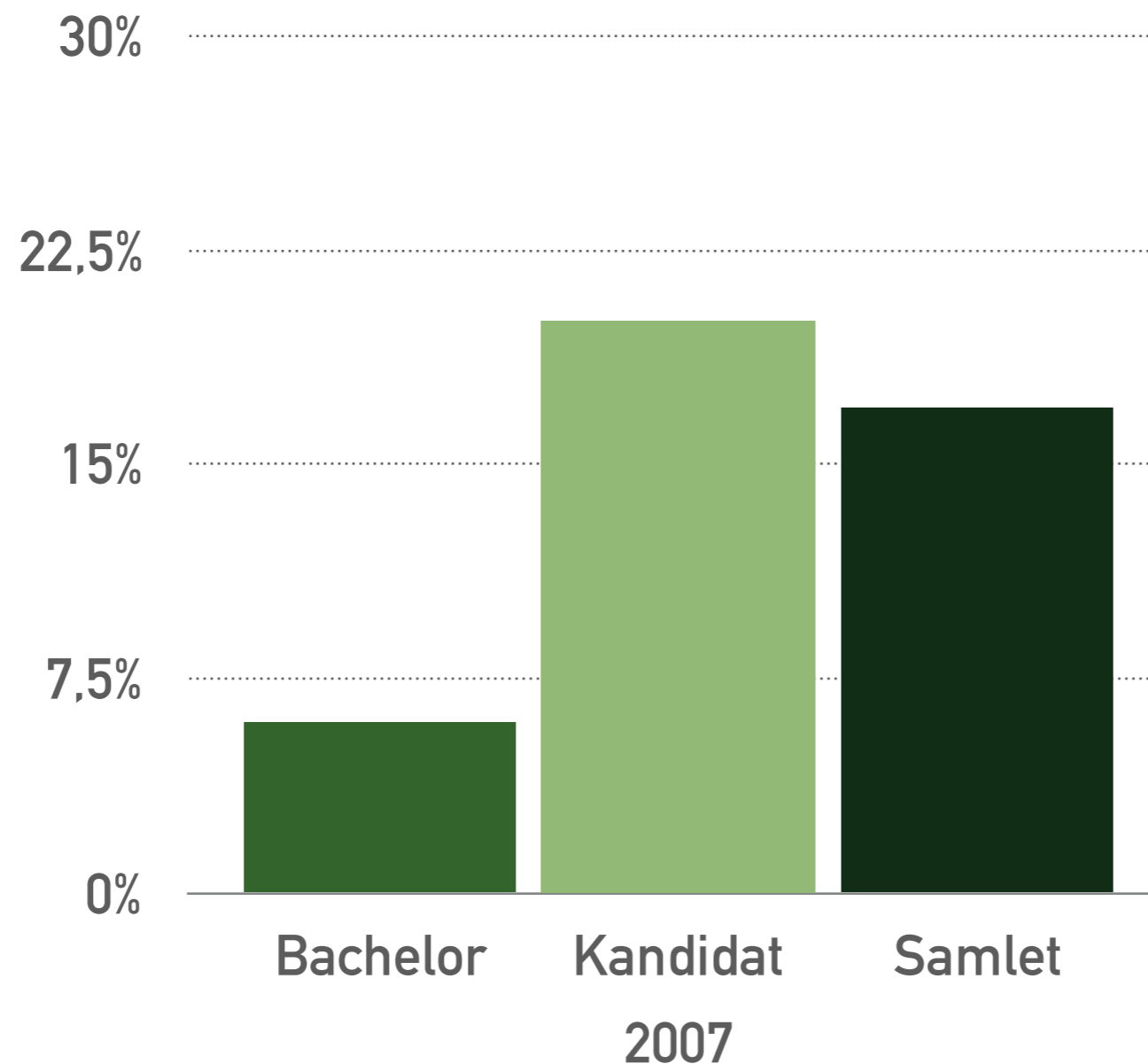
ELF is currently the most common use of English world-wide. Millions of speakers from diverse cultural and linguistic backgrounds use ELF on a daily basis, routinely and successfully, in their professional, academic and personal lives.

(<https://www.univie.ac.at/voice/page/faq>)

For mange elever på STX vil engelsk formodentlig ligeledes i meget høj grad – og muligvis endda primært – finde anvendelse i lingua franca-scenarier

ENGELSK I DE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

*Andel af uddannelser udbudt på engelsk
på de danske universiteter*

(Baseret på Hultgren 2013 og Airey et al. 2015)

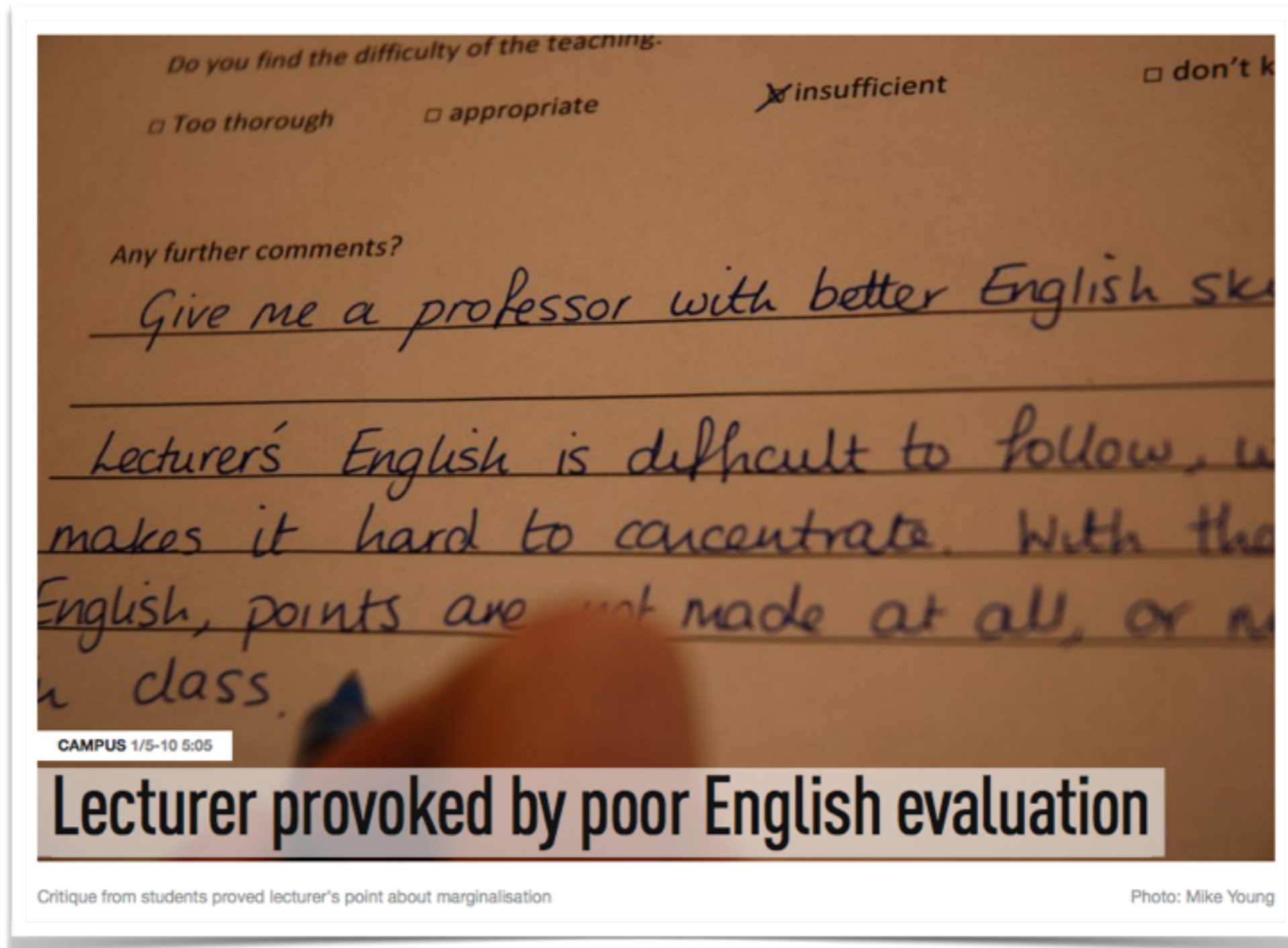
HVILKEN SLAGS ENGELSK?

The image shows a screenshot of a YouTube video player. At the top left, there is a menu icon and the YouTube logo with 'DK' next to it. To the right is a search bar with the word 'Search' inside. The video frame shows a man with glasses and a dark hoodie, looking slightly to the right. The background is an indoor setting with a white door and a hanging lamp. Below the video frame, the title 'New international staff - why UCPH?' is displayed. Underneath the title is the channel name 'University of Copenhagen UCPH' with a small red circular icon to its left. To the right of the channel name is a red 'Subscribe' button with a white play icon and a grey box containing the number '1,017'. In the bottom right corner of the video player area, it says '283 views'.

<https://youtu.be/U4d-msKi0Aw>

HVILKEN SLAGS ENGELSK?

<http://universitypost.dk/article/lecturer-provoked-poor-english-evaluation>

HVILKEN SLAGS ENGELSK?

A teacher may have some accent problems, and we teachers have different English capabilities, but students should be tolerant of this.

»A class where the students and the teacher have different English capabilities is itself a challenge. It is important to exercise this in the global village, and it is more challenging than sitting in a class where all talk Cambridge- or Princeton-English,« he says.

He goes on to argue that »students should only graduate from university if they are open to what we at first sight may regard as strange, unfamiliar, and not easy to understand«.

<http://universitypost.dk/article/lecturer-provoked-poor-english-evaluation>

HVILKEN SLAGS ENGELSK?

*INT: um do you do you think it it mat- uhm •
it matters what sort of English •
that people speak here at university •
does it matter what sort of accent they have or
(2.5) •

*IN4: not at all •
(0.3) •

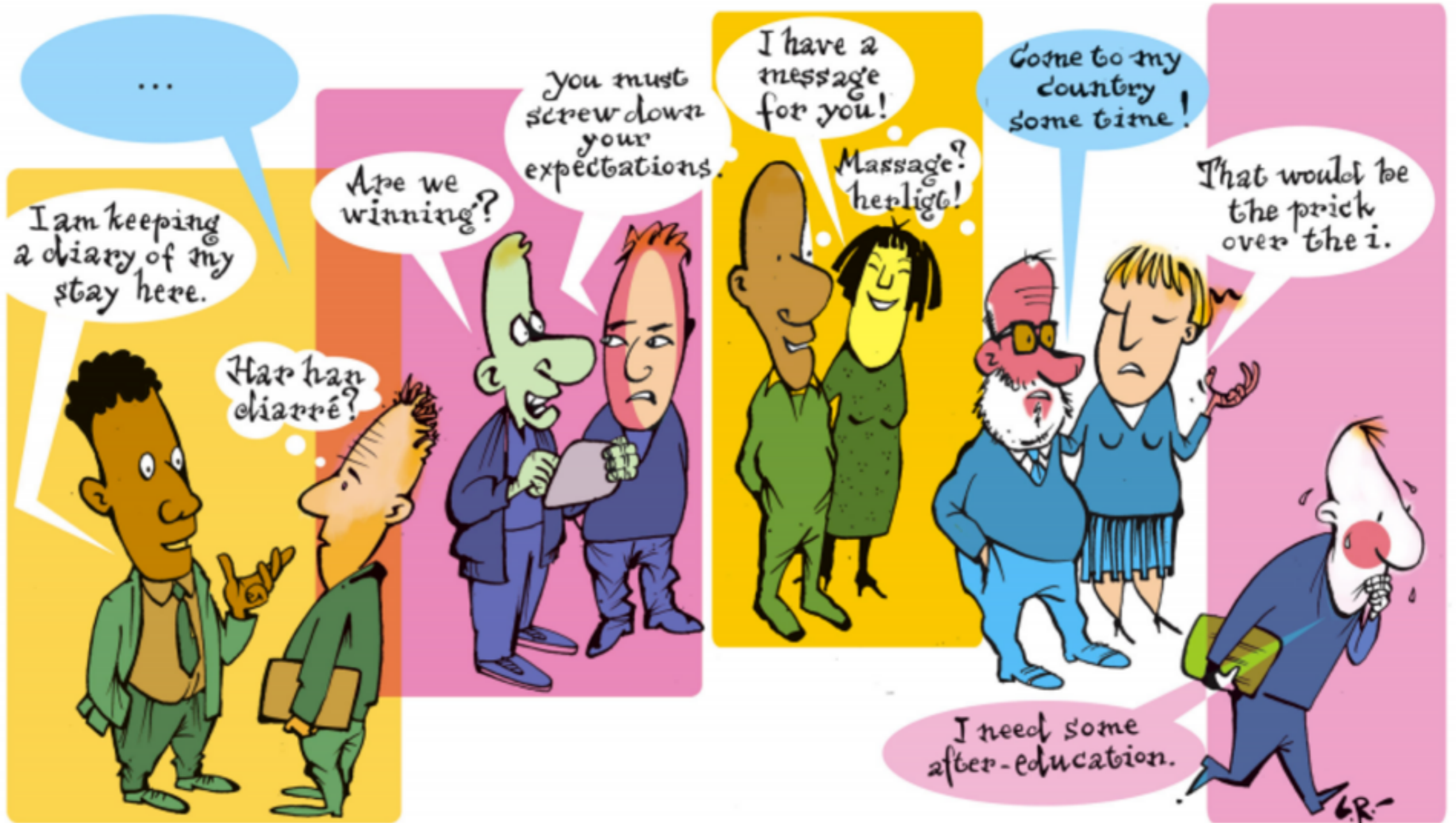
*INT: [I think um]
[not at all no] •

*IN4: I'm (.) now it's more difficult for me •
to understand the real English (.) •

*INT: mm •

*IN4: than um (0.7) •
mm whatever (0.2) •
I mean I can understand (0.4) •
German accent (0.7) •
French accent (.) •
but when it comes the (.) •
real English from mean the States or the um (.)
unite- um or the um (0.3) •
Great Britain then it's like whuu (0.2) •
then I have problems •

ENGELSK I ARBEJDSLIVET

(Photo: Lars Refn)

(<https://karriere.jobfinder.dk/da/artikel/engelsk-benspaend-travl-hverdag-5406>)

HVILKEN SLAGS ENGELSK?

Excerpt 9: We are all on reasonably equal footing

01 Janne: der er det givet at sproget man [navigerer på er engelsk]

02 Sonja: [ja ja]

03 Janne: det er klart at øhm lige når folk kommer kan de godt have

04 en meget meget tyk accent

05 det er sådan noget som lige fortager sig når man har været et stykke tid

06 mellem andre engelsktalende men der kan det godt være lidt svært

07 at forstå hvad folk [siger] øhm

08 Sonja: [mm]

09 Janne: og øh men men det er ikke noget som altså vi taler jo alle sammen en eller

10 anden dansk-engelsk eller Bombay-engelsk eller østeuropæisk-engelsk

11 eller whatever det måtte være så vi er alle sammen sådan rimelig på lige fod

12 Sonja: ja

13 Janne: okay så er der lige et par amerikanere der kan sætte os til vægs verbalt

14 men ha ha altså de er heldigvis ikke i overtal

ENGELSK SOM LINGUA FRANCA

Hvorfor?

- Vi må forvente at danske STX-elever vil komme til at anvende engelsk i lingua franca-scenarier
- Vi bør derfor klæde dem på til at kunne navigere hensigtsmæssigt i sådanne scenarier
- Det er en opgave som vedrører både *kompetence* og *dannelse* (jf. engelskfagets formål)

ENGELSK SOM LINGUA FRANCA

Hvordan ?

ENGELSK SOM LINGUA FRANCA

- ELF er ikke en ny varietet (Mortensen 2013)
- Der findes derfor heller ingen udtalenorm for ELF man kan/skal undervise i
- Ej heller nogen særlig syntaks eller morfologi man kan/skal undervise i

	Foreign language (EFL)	Lingua franca (ELF)
Linguacultural norms	pre-existing, re-affirmed	ad hoc, negotiated
Objectives	integration, membership in NS community	intelligibility, communication in a NNS or mixed NNS-NS interaction
Processes	imitation, adoption	accommodation, adaptation

Table 1.1 Conceptual differences between EFL and ELF

(Seidlhofer 2011: 18)

Lingua franca-scenarier kræver generelt stor fleksibilitet – både receptivt og produktivt

ENGELSK SOM LINGUA FRANCA

- ELF er et *tillægsperspektiv* – en slags Engelsk+
- Det handler om *avanceret sprogfærdighed* – nemlig evnen til at kunne indgå hensigtsmæssigt i lingua franca-scenarier, både receptivt og produktivt (*hvilket ikke nødvendigvis er det samme som at indgå i scenarier hvor engelsk bruges som L1*)
- Det handler også om *dannelse* – fx at kunne forholde sig reflektivt til hvad det indebærer at bruge engelsk som lingua franca, både for det enkelte individ og for samfundet, og hvad det vil sige at kommunikere på tværs af kulturelle grænser

ENGELSK SOM LINGUA FRANCA

Fire forslag til hvordan man kan inddrage ELF i undervisningen:

- 1) ELF-interaktion – beskrivelse og analyse
- 2) ELF som arbejdssprog – fokus på identitet
- 3) ELF og holdninger til sproglig variation
- 4) ELF i historisk og sprogpolitisk perspektiv

1) BESKRIVELSE OG ANALYSE AF ELF-INTERAKTION

- Hvordan ser ELF ud – og hvordan lyder det?
- Find eksempler på mundtlig ELF interaktion (fx via **VOICE**, **Coursera**, egne optagelser, eller noget helt fjerde)
- Transskriber dele af materialet – sammenlign med en makker og diskuter forskelle og ligheder. Hvad er svært at forstå, hvad er nemt?

1) BESKRIVELSE OG ANALYSE AF ELF-INTERAKTION

- Identificer og beskriv ‘standard’ og ‘non-standard’ features i materialet. Hvad ser anderledes ud/lyder anderledes? Hvorfor mon?
- Analyser sproglig kreativitet i ELF-interaktion (fx brug af metaforer eller idiomatiske udtryk). Er metaforerne genkendelige? Er de forståelige? Hvorfor (ikke)?
- Hvilke pragmatiske strategier anvender deltagerne i kommunikationssituationen for at opnå gensidig forståelse?

1) BESKRIVELSE OG ANALYSE AF ELF-INTERAKTION

(2)

- 1 B ... so I told him not to u::h send the:: cheese after the- (.) the blowing (.) in
2 the ↑customs
3 (0.4)
4 we don't want the order after the cheese is u::h (.) blowing.
5H I see, yes.
6 B so I don't know what we can uh do with the order now. (.) What do you
7 think we should uh do with this is all ↑blo:wing Mister Hansen
8 (0.5)
9 H I'm not uh (0.7) blowing uh what uh, what is this u::h too big or what?
10 (0.2)
11 B no the cheese is ↑bad Mister Hansen
12 (0.4)
13 it is like (.) fermenting in the customs' cool rooms
14 H ah it's gone off↑.
15 B yes it's gone off↓
16 H we::ll you know you don't have to uh do uh anything because it's not ...
((turn continues))

(Firth 1996)

2) ELF SOM ARBEJDSSPROG – FOKUS PÅ IDENTITET

Hvad indebærer det at bruge engelsk som LF i sit arbejdsliv?

- Spørgeskemaundersøgelse blandt forældre og/eller andre pårørende. Hvor mange bruger engelsk på arbejde? Til hvad? Hvilke fordele og ulemper er der ved det? Er det sværere at bruge engelsk end dansk? Hvorfor?
- Interviewundersøgelse på virksomhed i lokalområdet hvor der bruges engelsk. Hvad er vigtigt når man bruger engelsk på arbejdet? Hvad er svært? (Hvornår) er det vigtigt at være meget præcis og korrekt?

2) ELF SOM ARBEJDSSPROG – FOKUS PÅ IDENTITET

Hvad indebærer det at bruge engelsk som LF i sin dagligdag?

- Eleverne kunne også reflektere over hvor ofte de *selv* bruger engelsk som lingua franca (vs EFL), og hvilke identitetsaspekter det involverer.
- Er det vigtigt/godt at kunne tale (og lyde som) en 'native speaker' eller er det ikke? Hvorfor?
- Diskuter fx med udgangspunkt i artiklen 'Why native English speakers fail to be understood in English ...' af Spencer Hazel

3) ELF OG HOLDNINGER TIL SPROGLIG VARIATION

Holdninger til andres og eget engelsk...

- Hvad vil det sige at tale 'med accent'? Er det problematisk at tale 'med accent'? Hvorfor (ikke)?
- Spiller situationen en rolle?
- Er der en sammenhæng mellem sprogfærdighed og intelligens?

3) ELF OG HOLDNINGER TIL SPROGLIG VARIATION

  Add Friend

14 hrs ·

Årrrh hh jeg ved godt det her er plat, men seriøst, Inger Støjberg slår sgu Villy Søvndal med længder i det her klip. Gå ikke glip af denne stjernestund for danskeraccenten: Please, giv Inger en rolle i The Julekalender sæson 2!

91 Likes 12 Comments 17 Shares

[http://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?
sitelang=en&ref=1114748&videolang=INT](http://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?sitelang=en&ref=1114748&videolang=INT)

4) ELF I HISTORISK OG SPROGPOLITISK PERSPEKTIV

Et mere overordnet kritisk blik på den rolle som engelsk spiller globalt – og lokalt – som lingua franca

- Hvordan kan det være at engelsk er blevet så udbredt som LF? Hvad er de historiske årsager og konsekvenser?
- Er engelsk en gave til menneskeheden 'at large', eller kan den udbredte brug af engelsk også være et problem?
- Er det et problem at engelsk i stigende grad anvendes i Danmark, fx i de videregående uddannelser og som koncernsprog i store virksomheder?

4) ELF I HISTORISK OG SPROGPOLITISK PERSPEKTIV

Et mere overordnet kritisk blik på den rolle som engelsk spiller globalt – og lokalt – som lingua franca

- Her kan man fx læse avisartikler og lignende der tematiserer sprogpolitik og sprog/magt-forhold (fx uddrag fra artiklen *Myths and realities of 'global' English* af Phillipson)

<https://youtu.be/c3TJe4jngFo>

4) ELF I HISTORISK OG SPROGPOLITISK PERSPEKTIV

Et mere overordnet kritisk blik på den rolle som engelsk spiller globalt – og lokalt – som lingua franca

- Her kan man fx læse avisartikler og lignende der tematiserer sprogpolitik og sprog/magt-forhold (fx uddrag fra artiklen *Myths and realities of 'global' English* af Phillipson)
- Man kan også finde skønlitterære tekster der behandler disse (og andre) ELF-relaterede temaer – (fx Dibias novelle *Among Strangers* i kursets *textbook*)

1. Identitet og formål

1.1. Identitet

Engelsk er et videns- og kundskabsfag, et færdighedsfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med engelsk sprog, engelsksprogede tekster og litteratur, engelsksprogede kulturer, samfund, historie og globale forhold. Faget tager udgangspunkt i et udvidet tekstbegreb og omfatter anvendelse af engelsk i tale og skrift og en teoretisk viden om fagets stofområder.

1.2. Formål

Formålet med undervisningen er, at eleverne i faget engelsk opnår evne til at forstå og anvende det engelske sprog, således at de kan orientere sig og agere i en globaliseret og digitaliseret verden. Det er derudover formålet, at eleverne opnår viden og kundskaber om britiske, amerikanske og andre engelsksprogede regioners samfundsforhold og kulturer, og at deres forståelse af egen kulturbaggrund dermed udvikles. Faget skaber grundlag for, at eleverne kan kommunikere på tværs af kulturelle grænser i almene såvel som faglige sammenhænge.

Undervisningen i fagets forskellige discipliner bidrager til at udvikle elevernes sproglige, kulturelle og æstetiske viden samt demokratiske bevidsthed, og bidrager dermed både til studie- og karrierekompetence og til elevernes dannelse. Fagets dannesside og kompetenceside er integrerede og indbyrdes forudsættende, således at udviklingen af kompetence til at agere, herunder kommunikere, i engelsksprogede sammenhænge hviler på en udvidet forståelse af engelsksprogede tekster, kulturer og samfund.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1. Faglige mål

Eleverne skal kunne:

Sprogfærdighed

- forstå forholdsvis komplekse mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner fra forskellige regioner og i forskellige stilejer
- udtrykke sig flydende og spontant med formidlingsbevidsthed i præsentation, samtale og diskussion på nuanceret og velstruktureret mundtligt engelsk om en bred vifte af almene og faglige emner med høj grad af grammatisk korrekthed og med evne til selvkorrektion
- læse og forstå lange og komplekse tekster på engelsk i forskellige genrer og stilejer fra forskellige historiske perioder og engelsksprogede regioner, samt tekster fra andre fag end engelsk
- skrive længere, nuancerede og velstrukturerede tekster på engelsk om komplekse emner med høj grad af grammatisk korrekthed, beherskelse af skriftsproglige normer samt formidlingsbevidsthed

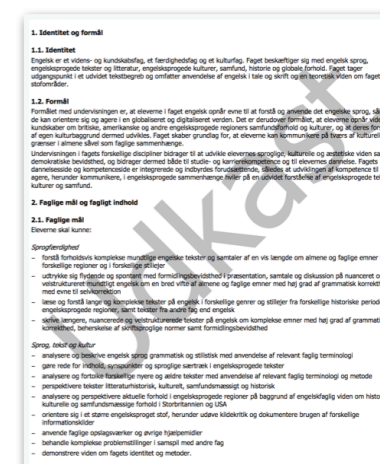
Sprog, tekst og kultur

- analysere og beskrive engelsk sprog grammatisk og stilistisk med anvendelse af relevant faglig terminologi
- gøre rede for indhold, synspunkter og sproglige særtræk i engelsksprogede tekster
- analysere og fortolke forskellige nyere og ældre tekster med anvendelse af relevant faglig terminologi og metode
- perspektivere tekster litteraturhistorisk, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk
- analysere og perspektivere aktuelle forhold i engelsksprogede regioner på baggrund af engelskfaglig viden om historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold i Storbritannien og USA
- orientere sig i et større engelsksproget stof, herunder udøve kildekritik og dokumentere brugen af forskellige informationskilder
- anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler
- behandle komplekse problemstillinger i samspil med andre fag
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

Faget skaber grundlag for, at eleverne kan kommunikere på tværs af kulturelle grænser i almene såvel som faglige sammenhænge.

Undervisningen i fagets forskellige discipliner bidrager til at udvikle elevernes sproglige, kulturelle og æstetiske viden samt demokratiske bevidsthed, og bidrager dermed både til studie- og karrierekompetence og til elevernes dannelse.

REFERENCER

- Airey, John, Karen M. Lauridsen, Anne Räsänen, Linus Salö & Vera Schwach. 2015. The expansion of English-medium instruction in the Nordic countries: Can top-down university language policies encourage bottom-up disciplinary literacy goals? *Higher Education*. Online ahead of print, [dx.doi.org/10.1007/s10734-015-9950-2](https://doi.org/10.1007/s10734-015-9950-2)
- Crystal, David. 2003. *English as a Global Language*. 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press.
- Firth, Alan. 1996. The discursive accomplishment of normality: On “lingua franca” English and conversation analysis. *Journal of Pragmatics* 26:2. 237–259. [http://dx.doi.org/10.1016/0378-2166\(96\)00014-8](http://dx.doi.org/10.1016/0378-2166(96)00014-8)
- Hazel, Spencer. 2016. Why native English speakers fail to be understood in English – and lose out in global business. *The Conversation*, February 10, 2016. www.theconversation.com/why-native-english-speakers-fail-to-be-understood-in-english-and-lose-out-in-global-business-54436
- Hultgren, Anna Kristina. 2013. *Parallelsproglighed på danske universiteter: En statusrapport 2013*. Serien Studier i Parallelsproglighed, bind C5, Københavnerstudier i Tosprogethed. Tilgængelig [online](#).
- Kraft, Kamilla & Dorte Lønsmann (Under udgivelse). A language ideological landscape: The complex map in international companies in Denmark. In Tamah Sherman & Jiri Nekvapil (eds.). *English in Business and Commerce: Interactions and policies*. Berlin: De Gruyter.
- Mortensen, Janus. 2013. Notes on the use of English as a lingua franca as an object of study. *Journal of English as a Lingua Franca* 2:1. 25-46. <http://dx.doi.org/10.1515/jelf-2013-0002>
- Mortensen, Janus. 2014. Language policy from below: Language choice in student groups in a multilingual university setting. *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 35:4. 425–442. <http://dx.doi.org/10.1080/01434632.2013.874438>
- Mortensen, Janus & Anne Fabricius. 2014. Language ideologies in Danish higher education: Exploring student perspectives. In Anna Kristina Hultgren, Frans Gregersen & Jacob Thøgersen (eds.) *English in Nordic Universities: Ideology and Practice*. Amsterdam: John Benjamins. 193–223. <http://dx.doi.org/10.1075/wlp.5.10mor>
- Phillipson, Robert. 2016. Myths and realities of English as a ‘global’ language. *Language Policy*. Online ahead of print, [dx.doi.org/10.1007/s10993-016-9409-z](https://doi.org/10.1007/s10993-016-9409-z)
- Seidlhofer, Barbara. 2011. *Understanding English as a Lingua Franca*. Oxford: Oxford University Press.

ET PAR ONLINE RESSOURCER

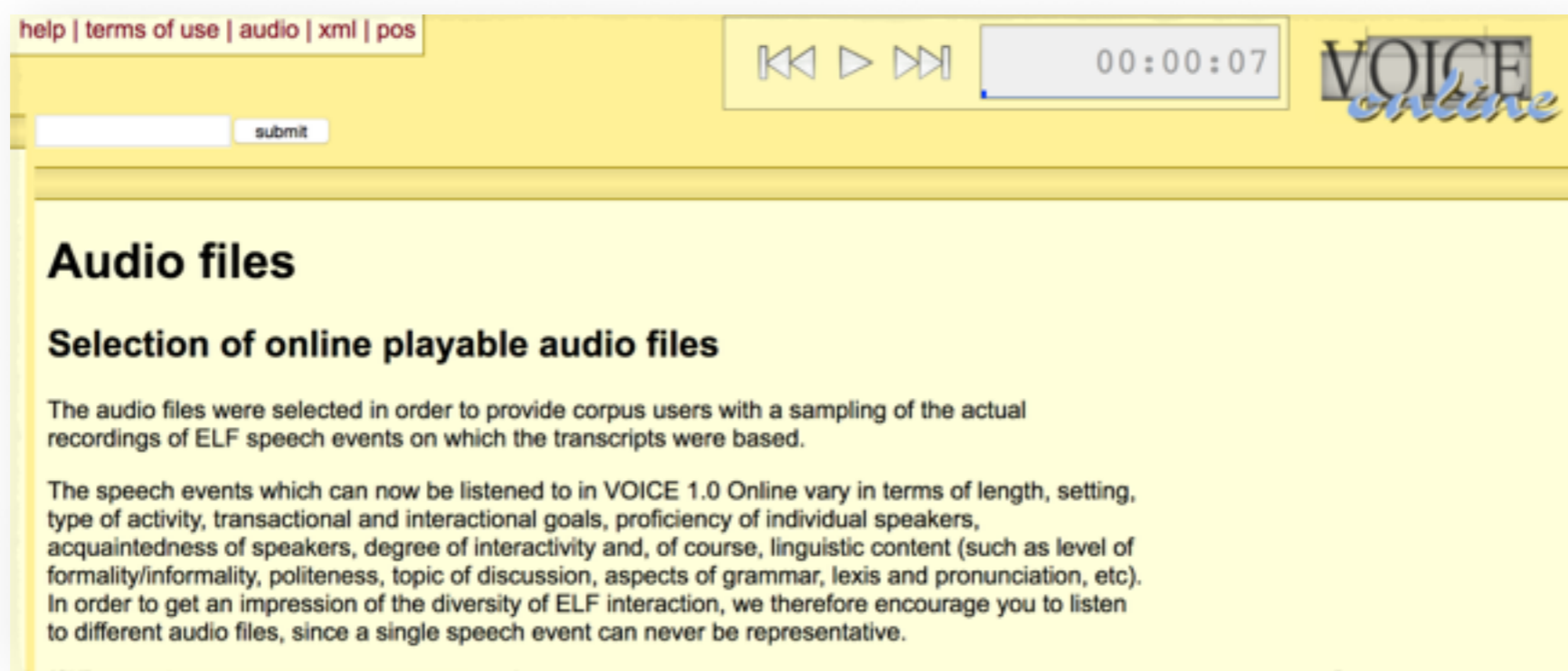
Coursera – www.coursera.org

“... provides universal access to the world’s best education, partnering with top universities and organizations to offer courses online.”

The screenshot shows a video player interface. In the top right corner, there is a small thumbnail image of a globe with the text "Origins - Formation of the Universe, Solar System, Earth and Life" and "University of Copenhagen" below it. The main video area shows a man, Gilles Cuny, speaking. Below the video, a dark banner contains the text "GILLES CUNY" and "Professor, University Claude Bernard Lyon 1".

VOICE (*Vienna-Oxford International Corpus of English*) – www.univie.ac.at/voice. “... a structured collection of language data, the first computer-readable corpus capturing spoken ELF interactions of this kind.”

The screenshot shows the VOICE online interface. At the top, there is a navigation bar with links: "help | terms of use | audio | xml | pos". To the right of these links is a media player control bar with play/pause, stop, and next buttons, a progress bar showing "00:00:07", and the "VOICE online" logo. Below the navigation bar is a "submit" button. The main content area has the heading "Audio files" and a sub-heading "Selection of online playable audio files". The text below explains that the audio files were selected to provide corpus users with a sampling of the actual recordings of ELF speech events on which the transcripts were based. It also states that the speech events can now be listened to in VOICE 1.0 Online, varying in terms of length, setting, type of activity, transactional and interactional goals, proficiency of individual speakers, acquaintedness of speakers, degree of interactivity and, of course, linguistic content (such as level of formality/informality, politeness, topic of discussion, aspects of grammar, lexis and pronunciation, etc). It concludes by encouraging users to listen to different audio files, since a single speech event can never be representative.

KONTAKT

.....

Janus Mortensen

Center for Internationalisering
og Parallelsproglighed

Københavns Universitet

jamo@hum.ku.dk